

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Vyklického v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Městský soud v Praze**, se sídlem Spálená 6/2, 112 16 Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 2. 12. 2013, č. j. 46 A 90/2013 – 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze usnesením z 2. 12. 2013, č. j. 46 A 90/2013 - 24 nepřiznal žalobci (dále též jen „stěžovatel“) osvobození od soudních poplatků (výrok I.) a vyzval jej k zaplacení soudního poplatku za podání žaloby ve výši 2.000 Kč (výrok II.).

Krajský soud v odůvodnění shrnul, že stěžovatel s podáním žaloby nesplnil poplatkovou povinnost, neučinil tak ani později, proto jej soud vyzval k zaplacení soudního poplatku. Stěžovatel na tuto výzvu reagoval žádostí o osvobození od soudního poplatku a v reakci na zaslaný vzor osř č. 060 Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech v emailu zaslal vlastní prohlášení, podle něhož jsou údaje o jeho osobě pravdivé a nezaměňují žádný údaj týkající se jeho osobních a sociálních poměrů. V prohlášení stěžovatel též uvedl, že je svobodný, bydlí v „*nenájemním, nevlastnickém, samostatném, nebytovém obydlí*“, je plně invalidní, pobírá nulové zdanitelné příjmy a

nezdanitelný příjem „přes tři tisíce korun měsíčně“, má peněžní závazky za desetitisíce, „nenarušenou způsobilost zcizovat“ a vlastní elektronický psací stroj, jízdní kolo a digitální televizor; má běžné výdaje na stravu, tisk, jízdné, papír, poštovné a DPH.

Krajský soud je názoru, že žaloba stěžovatele je zjevně bezúspěšná, jedná se o další z mnoha případů šikanózního nadužívání žalobního práva a o případ, kdy stěžovatel rovněž nedoložil majetkové poměry. Po předložení správního spisu sp. zn. Si 10/2013 soud zjistil, že bodem 5 žádosti o informaci z 21. 12. 2012 se stěžovatel domáhal poskytnutí „rozhodnutí 23 Cdo 349/10-111, 23 Cdo 595/09-72“. V této části žádost byla odložena podle §14 odst. 5 písm. c) zákona o svobodném přístupu k informacím s tím, že nejedná o rozhodnutí žalovaného a žádost se netýká jeho působnosti. Krajský soud dovodil, že jde v obou případech o rozhodnutí Nejvyššího soudu v řízení o dovolání ve věcech občanskoprávních a obchodněprávních a nejde tak o rozhodnutí v dispozici žalovaného, pokud by ovšem šlo o související věc žalovaného; taková souvislost však ze žádosti nevyplývala. Požadavek žalobce byl zcela nemístný a postup žalovaného tak odpovídal skutečnosti, že je po něm požadována informace mimo jeho působnost. Na okraj krajský soud poznamenal, že pravděpodobně měl stěžovatel na mysli rozhodnutí 23 Co 349/10 - 111 a 23 Co 595/09 - 72, řádně však tato rozhodnutí neoznačil a tato vada proto musí jít k jeho tíži.

S ohledem na opakovaná nedůvodná podání stěžovatele krajský soud citoval část usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu z 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008 - 74 týkající se mj. pravidel pro osvobození od soudních poplatků a poukázal i na rozsudek Nejvyššího správního soudu z 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66, z něhož vyplynulo, že stěžovatel má právo vést spory, které se nedotýkají podstatných okolností stěžovatelovy životní sféry; není však možné, aby náklady na vedení sporů, které je povinen zásadně hradit žalobce, za stěžovatele pravidelně nesl stát formou osvobození od soudních poplatků. Krajský soud v Praze byl toho názoru, že stěžovatelem požadovaná rozhodnutí se týkala určení odpovědného subjektu za postup České advokátní komory, jde o další žalobu zmnožující počet sporů, které stěžovatel vede pouze s cílem jejich vedení a nikoliv s cílem dosažení rozhodnutí ve věci, jež se jeho života konkrétně dotýká. Krajský soud uzavřel, že stěžovatel odmítl vyplnit předepsaný vzorový formulář pro posouzení majetkových a příjmových poměrů a zejména tyto skutečnosti ničím nedoložil, byť k tomu byl vyzván.

Proti usnesení krajského soudu podal stěžovatel kasační stížnost, v níž dílem polemizuje s jednotlivými částmi odůvodnění, dílem rozporuje závěry soudu o zjevné bezúspěšnosti jeho žaloby a důvody pro zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že jej krajský soud poučil nesprávně o oprávněm prostředku, neboť odvolání ani kasační stížnost proti dočasnému rozhodnutí není přípustná a poukázal na to, že Nejvyšší správní soud pod sp. zn. 3 As 125/2012 tuto otázku řeší v řízení před rozšířeným senátem.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Stěžovatelovy námitky jsou podřaditelné pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), namítána je tedy

pokračování

nezákonnost napadeného usnesení pro nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

Nejvyšší správní soud netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí (usnesení), jímž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz). Kasační stížnost není nepřipustná ani z jiných důvodů stanovených zákonem (§ 104 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní).

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že přípustnost kasační stížnosti proti usnesení o zamítnutí osvobození od soudních poplatků slouží k ochraně práv stěžovatele, proto fakultativně nepřerušil řízení podle §48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. do skončení řízení vedeného před rozšířeným senátem ve věci sp. zn. 3 As 125/2012 a věc stěžovatele meritorně projednal.

Ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. definuje zákonné podmínky, při jejichž splnění může být na žádost účastník zčásti osvobozen od soudních poplatků; základní podmínkou je přitom doložení té skutečnosti, že účastník nemá dostatečné prostředky. Současným omezením je, že přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.

Z citovaného ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. vyplývá, že soud je vždy oprávněn posoudit úspěšnost návrhu a i přes splnění základní podmínky nedostatku prostředků je možné žádost o osvobození od soudních poplatků z tohoto důvodu zamítnout. Takový postup je logický, neboť by bylo proti smyslu procesní ekonomie osvobodit účastníka od soudních poplatků v řízení o návrhu zjevně neúspěšném. Nejvyšší správní soud ostatně tuto zásadu aplikoval na případ stěžovatele, když v rozsudku z 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66, závěrem konstatoval, že účastníkovi může soud výjimečně dobrodíní osvobození od soudních poplatků odepřít, a to zejména pro povahu sporu či sporů, které účastník vede; o výše uvedený případ se může jednat, vede-li účastník s různými veřejnými institucemi množství sporů týkajících se poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, které často pokračují jako spory soudní, a přitom nejde o spory mající vztah k podstatným okolnostem účastnickovy životní sféry (netýkají se, a to ani nepřímě, účastnickova majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí, nýbrž jde o spory vyvolané účastnickovým zájmem o veřejné záležitosti a fungování veřejných institucí).

Krajský soud v Praze možnou úspěšnost stěžovatelovy žaloby posoudil v podstatě zjištěním, že žalovaný žádosti o informace pod bodem 5 žádosti z 21. 12. 2012 vyhovět ani nemůže, neboť informace (rozhodnutí vedená pod sp. zn. „Cdo“) žalovaný jednak nemá ve své dispozici a z nekonkrétně formulované žádosti krajskému soudu ani žalovanému

nevyplynuly další souvislosti, na základě kterých by požadovaná rozhodnutí žalovaný mít měl.

Nejvyšší správní soud obdobně jako krajský soud ze žádosti založené ve správním spisu městského soudu sp. zn. Si 10/2013 zjistil, že stěžovatel pod bodem 5 žádosti z 21. 12. 2012 požádal konkrétně o rozhodnutí č. j. 23 Cdo 349/10 - 111 a č. j. 23 Cdo 595/09 - 72. Žalovaný stěžovateli dne 17. 1. 2013 sdělil, že uvedená rozhodnutí nejsou jeho rozhodnutími a netýkají se jeho působnosti. Nejvyšší správní soud se ztotožnil se zjištěním Krajského soudu v Praze v tom, že požadovaná rozhodnutí jsou označena pod spisovými značkami věcí evidovaných podle kancelářského řádu Nejvyššího soudu. Identifikaci rozhodnutí stěžovatel nijak nedoplnil – např. tím, o čem mělo být ve věci rozhodováno a žalovaný neměl podle čeho usoudit, zda stěžovatel míní žádat o jiné informace, než o které skutečně požádal; je přitom zřejmé, že žalovaný neodmítl poskytnout požadované informace, nemohl je však mít k dispozici jako povinný subjekt. Z uvedeného vyplývá, že žaloba zjevně nemohla být úspěšná.

Pokud poté krajský soud připustil možnost písařské chyby stěžovatele v označení rozhodnutí (namísto sp. zn. „Cdo“ pravděpodobně sp. zn. „Co“), ani z těchto rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Praze nedovodil jejich podstatnou souvislost se záležitostmi stěžovatelovy sféry života. I v této části Nejvyšší správní soud nemůže jinak než se ztotožnit se závěrem Krajského soudu v Praze, že žaloba nevybočuje z typově obdobných návrhů stěžovatele kverulatorního charakteru, a proto ve věci dobrodinní osvobození od soudního poplatku přiznat nelze.

Nejvyšší správní soud závěrem k poslednímu bodu argumentace krajského soudu uvádí, že s. ř. s. nevymezuje způsob, kterým má účastník prokázat dostatečnost prostředků; současně však poukazuje na svou judikaturu, kde vyslovil, že uvedený formulář je založen na dlouhodobé soudní praxi a údaje, které má žadatel vyplnit, lze mít z hlediska rozhodování o osvobození od soudních poplatků soudu za podstatné (vlastnictví movitého, nemovitého majetku, vyživovací povinnosti, dluhy, apod.). Žadatel tedy není povinen žádané údaje sdělit soudu výhradně formou vyplnění uvedeného tiskopisu. Chtěl-li však stěžovatel dosáhnout kladného rozhodnutí o jeho žádosti, bylo nutné sdělit soudu jakoukoliv jinou formou veškeré požadované údaje a v požadovaném rozsahu je doložit (např. usnesení Nejvyššího správního soudu z 30. 1. 2014, č. j. 3 Aps 9/2013 - 22, z 23. 10. 2013, č. j. 9 Ans 7/2013 - 20). Neučinil-li tak stěžovatel, nelze postupu Krajského soudu v Praze, který zejména pro nedoložení tvrzených skutečností neshledal za prokázaný nedostatek prostředků, nic vytknout.

Ze všech výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost proti napadenému usnesení krajského soudu není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti vychází z ustanovení § 60 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Procesně úspěšná žalovaný právo na náhradu nákladů v řízení o kasační stížnosti neuplatnil a ani ze spisu náklady přesahující

pokračování

běžný rámec výdajů na administrativu nevyplynuly, Nejvyšší správní soud proto náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 5. března 2014

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu